МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА ПОЛІТИЧНІ РЕАЛІЇ СУЧАСНОГО СВІТУ

Виступ ректора Ужгородського національного університету професора Миколи Вегеша при відкритті міжнародної науково-практичної конференції «Країни Центрально-Східної Європи в модерну і постмодерну добу: теоретичні концепції й політичні реалії» (2 жовтня 2009 р.)

Шановні пані та панове! Дозвольте від імені керівництва Ужгородського національного університету привітати учасників міжнародної науково-практичної конференції «Країни Центрально-Східної Європи в модерну і постмодерну добу: теоретичні концепції й політичні реалії». Цей науковий форум не випадково проходить у стінах нашого університету, який у жовтні цього року відзначатиме свою шістдесят четверту річницю. Незважаючи на те, що в Закарпатській області функціонують понад тридцять інших вищих навчальних закладів та філій, однак вже впродовж тривалого часу саме наш університет залишається єдиним в краї вишом, що має статус національного, є класичним університетом з найвищим, четвертим рівнем акредитації.

Дозвольте на правах господаря сказати кілька слів про те, чим сьогодні живе університет. Лише протягом 2005-2009 років кількість факультетів збільшилась в університеті з 14 до 18. З'явились нові стоматологічний, географічний, факультети суспільних наук та гуманітарно-природничий факультет з угорською мовою викладання фахових дисциплін. На сьогоднішній день кількість студентів денної та заочної форм навчання доведена до 12 тисяч, яким читають лекції 150 докторів наук (106 штатних) та 400 кандидатів наук. За короткий проміжок часу в університеті з'явилися нові спеціальності «стоматологія», «психологія», «системи технічного захисту інформації», «туризм», «землевпорядкування і кадастр», «лісова справа». Значна увага приділяється відкриттю нових науково-дослідних інститутів при Ужгородському національному університеті – інститут україністики імені Михайла Мольнара, інститут політичної регіоналістики, інститут засобів аналітичної техніки, інститут мозку, інститут травми, обласний клінічний центр нейрохірургії та неврології при кафедрі медичного факультету Ужгородського національного університету. Започаткували свою науково-педагогічну діяльність Науковий центр європейських досліджень, Центр НАТО, Центр словакістики, Центр дентальної гігієни при стоматологічному факультеті, Центр психології при факультеті суспільних наук, Центр з випробування нових лікарських засобів, філіал Гете-Інституту. В університеті утворена Прес-служба, яка видає офіційний «Бюлетень» та студентську газету «Погляд».

У сучасних умовах Ужгородський національний університет здійснює наукове співробітництво із 56 науковими установами згідно з підписаними договорами (Словаччина, Угорщина, Польща, Румунія, Чехія, Хорватія, Росія, Сербія та Чорногорія, Великобританія, Німеччина, Канада, Китай, США, Сирія). УжНУ став членом Асоціації університетів Карпатського регіону, яке входить до Асоціації європейських університетів та є асоціативним членом Міжнародної асоціації університетів. Ужгородський національний університет разом з Одеською національною академією харчових технологій включений від України до складу виконавців сьомої рамкової програми Євросоюзу по темі «Біоактивні компоненти в продуктах традиційного харчування». На підставі аналізу загальних показників основної діяльності вищих навчальних закладів України за 2008 р. Міністерством освіти і науки проведено рейтингування 904 вітчизняних вузів різного рівня акредитації. Ужгородський національний університет увійшов до числа 200 кращих вишів України, посівши 45 сходинку, а серед 24 класичних університетів – дев'яту. За кількістю професорів на число студентів Ужгородський національний університет посідає перше місце в Україні. Лише за останні 4 роки семеро викладачів університету нагороджені орденом "За заслуги" третього та другого ступенів, троє стали лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки, двоє професорів обрані членами-кореспондентами НАН України. Загалом понад 30 викладачів удостоєні найвищих державних нагород та почесних звань. Приємно, що незважаючи на світову економічну кризу, яка не обминула Україну й університет, ми продовжуємо будівництво нового навчально-лабораторного корпусу, наукову бібліотеку, яка буде найкращою в області та реконструкцію стоматологічного корпусу, в якому й проходить пленарне засідання нашої конференції.

Ініціаторами проведення сьогоднішньої міжнародної науково-практичної конференції виступили історичний, юридичний та факультет суспільних наук за сприяння Науково-дослідного інституту політичної регіоналістики. Ці факультети мають як різний вік, так і різне кадрове забезпечення. Історичний факультет був одним із тих чотирьох факультетів, на базі яких, власне, і виник університет. Вже один той факт, що в університеті функціонує спеціалізована вчена рада із захисту докторських дисертацій, свідчить про належне кадрове забезпечення на історичному факультеті. Тільки за останні кілька місяців побачили світ монографії та підручники професорів-істориків Івана Мандрика, Олега Мазурка, Володимира Задорожного, Дмитра Данилюка, які представляють еліту університету.

Юридичний факультет та факультет суспільних наук хоч і зробили вагомий крок вперед, однак перебувають на шляху становлення. Хоча на кафедрі політології переважна більшість викладачів є докторами та кандидатами наук, але хотілося б, щоб збільшувалася кількість саме кандидатів та докторів політичних наук. Користуючись нагодою, хочу подякувати професорам Валерію Денисенку та Анатолію Круглашову за той великий внесок, який вони роблять, керуючи нашими аспірантами та докторантами. Вони, як і багато інших учених, є членами редакційної колегії «Вісника Ужгородського національного університету. Серія: Політологія, філософія, соціологія», в якому із самого початку публікується вся Україна. Разом з тим, ВАК України вимагає, щоб університет мав власних докторів політичних наук, яких немає. Виходячи з цього, хотів би внести пропозицію про видання міжрегіонального наукового вісника, який був би фаховим. Цим ми допоможемо молодим науковцям, які працюють над кандидатськими дисертаціями. Сподіваюсь, що моя пропозиція буде обговорена на

«круглому столі» політологів, який відбудеться завтра.

На міжнародній науковій конференції, яку ми сьогодні відкриваємо, на пленарному та секційних засіданнях будуть заслухані 156 доповідей та повідомлень, не рахуючи виступів за «круглим столом». У конференції візьмуть участь науковці з Російської Федерації, Республіки Білорусь, Словацької Республіки, Угорської Республіки та Сполучених Штатів Америки. Як на мій погляд, серйозно представлена Україна. На конференції виступлять вчені з вищих навчальних закладів та науково-дослідних інститутів Києва, Чернівців, Житомира, Одеси, Харкова, Ніжина, Івано-Франківська, Тернополя, Запоріжжя, Львова, Донецька, Сум, Дніпропетровська, Ужгорода та Мукачева. Приємно, що також представлений Інститут історії України Національної академії наук України.

Користуючись нагодою, хочу привітати відомих учених, які дали згоду взяти участь у нашій конференції. Зокрема, доктора історичних наук, завідувачку Відділом історії слов'янських народів періоду світових воєн Інституту слов'янознавства Російської академії наук Олену Павлівну Серапіонову, одного з провідних російських гунгарологів, провідного наукового співробітника Інституту слов'янознавства Російської академії наук Олександра Сергійовича Стикаліна, доктора історичних наук, професора, завідувача відділом всесвітньої історії й міжнародних відносин Інституту історії України НАН України Степана Васильовича Віднянського, доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри історії слов'янських країн Львівського національного університету імені Івана Франка Михайла Михайловича Кріля, кандидата історичних наук, доцента, завідувачку кафедри історії і культурології Харківської національної академії міського господарства Ольгу Леонідівну Рябченко, доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри історії нового та новітнього часу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Олександра Івановича Сича, кандидата історичних наук, доцента, завідувача кафедри історії слов'ян Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Володимира Леоновича Комара. Користуючись нагодою присутності на нашій конференції докторанта Житомирського державного університету Вікторії Олексіївни Венгерської, щоби привітати колектив вишу, котрий цими днями відзначає своє 90-річчя. До речі, деканом історичного факультету цього навчального закладу є випускник Ужгородського університету 1997 року Андрій Шевчук.

У конференції беруть участь найкращі представники української політичної науки, для яких ця конференція в Ужгороді є другою – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова Іван Михайлович Варзар, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії політичної науки Львівського національного університету імені Івана Франка, голова Спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій зі спеціальності «Політологія» Валерій Миколайович Денисенко, доктор філософських наук, професор кафедри політології Київського національного університету імені Тараса Шевченка Федір Михайлович Кирилюк, з іменем якого ми пов'язуємо становлення нашої кафедри, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, заступник голови Спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій зі спеціальності «Політологія» Анатолій Миколайович Круглашов, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Василь Васильович Марчук, якому в жовтні цього року буде вручено диплом «Почесного доктора Ужгородського національного університету». Аналогічну нагороду одержить директор Інституту історії і політології цього ж університету, доктор історичних наук, професор Микола Васильович Кугутяк.

Ми раді бачити в стінах нашого університету доктора політичних наук, професора, завідувача кафедри політології Донецького національного університету Миколу Васильовича Примуша, доктора політичних наук, професора кафедри політології Львівського національного університету імені Івана Франка Анатолія Семеновича Романюка.

Я вдячний доктору, професору Річарду Фелману зі Сполучених Штатів Америки, який на моє запрошення погодився читати курс лекцій з політології та політичної історії США в Ужгородському національному університеті й бере участь у нашій конференції. Вітаю докторів Шандора Галу та Йосифа Міса з угорського міста Егер, Марту Могачі з Дебрецена, Володимира Шебеня та Мартіна Дюрішина з словацького Пряшева, Анатолія Лисюка з білоруського міста Брест.

На завершення свого виступу висловлюю подяку всім членам оргкомітету міжнародної науково-практичної конференції «Країни Центрально-Східної Європи в модерну і постмодерну добу: теоретичні концепції й політичні реалії». Бажаю учасникам конференції плідної праці та приємних екскурсій вулицями нашого старовинного міста. Зичу Вам та Вашим родинам міцного здоров'я й успіхів у особистому житті. Дякую за увагу.